

De Praatvogel

Juli 2009

Groeten uit de Vogelwijk

De Praatvogel is een uitgave van de Stichting Wijkcomité Vogelwijk. De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor hun inbreng. Kopij wordt slechts marginaal getoetst door de redactie. De redactie behoudt zich het recht voor om kopij en ingezonden stukken niet te plaatsen dan wel in te korten.

"Stichting Wijkcomité Vogelwijk"

Jan Ravensbergen (voorzitter) Bosuilstr. 3 tel. 541 89 25
hiljan@kpnplanet.nl

Theo Bennebroek (penn.m.) IJsvogelhof 18 tel. 5892343
thq.bennebroekr@nl

Lydia Sterrenberg (secretaris) Lijsterstr. 5 tel. 515 49 95
l.sterrenberg@planet.nl

Dulcine Zwager Lijsterstr. 29 tel. 522 64 83
dulcine@xs4all.nl

Richard Vermeulen Lijsterstr. 6 tel. 517 30 43
henrvermeulen@casema.nl

Hans Dirken Lijsterstr. 36 tel. 517 48 45

Redactie :

Hans Dirken	<i>hans.dirken@telfort.nl</i>
Kees van den Aarsen	<i>c.vd.aarsen@telfort.nl</i>
Elise Bosman	<i>elise-bosman@hotmail.com</i>
Eveline Kamstra	<i>lijster13@telfort.nl</i>
Richard Vermeulen	<i>henrvermeulen@casema.nl</i>

Voor donaties aan het wijkcomité gironummer: 3216458

Politie

- Wijkagent: dhr. J.Bontes Tel : 0900-8844 Leiden Noord

Belangrijke telefoonnummers

- Geluidshinder Schiphol: 020 - 601 55 55
- Grofvuil: 516 55 01
- Gemeente Leiden Servicepunt woonomgeving: 516 55 01

Kopijdata Praatvogel

De Praatvogel verschijnt 4x per jaar. Kopij dient bij de redactie te worden ingeleverd uiterlijk op de volgende data:

- * Pasen : 1 maart
- * Zomer : 1 juli
- * Herfst : 1 september
- * Kerst : 1 december

De praatvogel is ook in kleur te lezen via
www.districtsraden.nl

Inhoud

- + Voorwoord
- + Wijkfeest
- + Gezondheidscentrum Leidse Hout
- + Ondernemers gezocht
- + Kampeerweekend
- + Autootje delen
- + Open tuindag
- + De stad en de wijk
- + 4 Generaties in één straat
- + Het estafettetokje
- + Hommelsterfte
- + Wist U dat...

Voorwoord

Van afscheid en een nieuw begin

Jan Ravensbergen

Beste bewoners van de Vogelwijk, mijn naam is Jan Ravensbergen en ik ben de nieuwe voorzitter van het Vogelwijk Comité. Vanaf nu zal ik het Voorwoord van De Praatvogel verzorgen.

Na een kleine 10 jaar trouwe dienst achtte Ruud Stam dat het tijd is om het stokje door te geven. Wij zijn hem zeer erkentelijk voor al het werk dat hij heeft verzet. Zo'n wisseling heeft zich uiteraard vaker voorgedaan in het 34-jarig bestaan van het wijkcomité, maar het afgelopen jaar kan men gerust spreken van een stevige wisseling van de wacht. Want, als laatste van een ervaren viertal, heeft ook de onvolprezen Noor Engbers afscheid genomen. Met het vertrek van deze ervaren bestuursleden heeft het wijkcomité in het afgelopen jaar de nodige expertise verloren. Gelukkig nemen nog de senior fakkeldragers Lydia Sterrenberg, Theo Bennebroek en Hans Dirken zitting in het bestuur. Zij zijn in het bezit van een omvangrijk Vogelwijk-geheugen en dragen dat over aan de nieuwkomers. Dat zijn Dulcine Zwager, Richard Vermeulen en ondergetekende. Volgens de statuten kunnen er nog twee bestuursplaatsen worden vervuld. Bij deze wil ik u namens het gehele wijkcomité uitnodigen om ons te komen versterken. Kom gerust eens polsen of het bestuurswerk iets voor u is.

Het wijkcomité hoopt als altijd veel voor de Vogelwijk te kunnen betekenen. Als mix van ervaren en onbevangen bestuursleden gaan we ons bezinnen op dat wat gekoesterd en behouden dient te blijven en dat wat er aan nieuwe initiatieven kan worden toegevoegd.

Waar staat het Vogelwijkcomité nu eigenlijk voor? Het comité is ooit, op 5 maart 1975, opgericht als een belangenbehartiger voor de wijk (dus niet met het oog op particuliere belangen!). Het gaat dan om zaken als leefbaarheid en welbevinden in de wijk; de bewoners en de natuurlijke leefomgeving staan centraal. In het verleden ging het bijvoorbeeld over de nieuwbouw in de wijk en de komst van het asielzoekerscentrum. Nu is de aandacht onder meer gericht op de toename van het sluipverkeer en de parkeeroverlast. Leden van het comité vergaderen en overleggen in diverse gremia om het geluid van de Vogelwijkers en hun zorgen te laten doorklinken. De resultaten hiervan leest u meestal terug in De Praatvogel.

In de loop der tijden is binnen het wijkcomité ook aandacht gekomen voor (het onderhouden van) de onderlinge verbondenheid van de bewoners en het gedeelde wijkgevoel. Dat warme gevoel dat wij allen koesteren voor onze Vogelwijk uit zich ondermeer in diverse bijeenkomsten zoals het jaarlijkse wijkfeest en de nieuwjaarsbijeenkomst.

In de zeer informatieve Praatvogel, die vier keer per jaar uitkomt, wordt u via vaste of regelmatig terugkerende rubrieken geïnformeerd over diverse zaken aangaande de wijk en haar bewoners. Denk onder andere aan: *"Het estafettestokje"*, *"Ondernemers in de wijk"* en *"Wist u dat"*. In dit nummer maakt u kennis met de nieuwe rubriek *"De wijk en de stad"*, waarin we over de grenzen van de wijk heen kijken naar zaken van de stad die betrekking hebben op onze Vogelwijk. Deze eerste keer staat de Leidse Hout centraal.

De redactie, inmiddels versterkt met twee nieuwe krachten, Eveline Kamstra en Richard Vermeulen, houdt zich immer aanbevolen voor leuke suggesties voor artikelen over onderwerpen die u leuk en nieuwswaardig vindt voor de wijk!

Het is ons ter ore gekomen dat sommige lezers het gebruikte lettertype van De Praatvogel te klein vinden. Daardoor is de leesbaarheid met name voor de ouderen onder ons wat moeilijker. Dat spijt ons zeer. De reden dat wij de letters niet vergroten is financieel. Grotere letters kost meer geld, uitgaande van hetzelfde aantal bladzijden en hetzelfde formaat. En wij willen de Praatvogel graag op zijn huidige aantal pagina's laten voortbestaan. Er bestaat altijd de mogelijkheid om De Praatvogel digitaal te lezen waarmee u de mogelijkheid hebt om het lettertype in de gewenste grootte weer te geven. Het internetadres is: www.districtsraden.nl/boerhaave/Vogelwijk/

Zoals gezegd gaat het Vogelwijkcomité op zoek naar een volle bezetting, zal het zich blijvend inzetten voor de belangen en de vraagstukken van deze wijk en gaat het zich bezinnen op nieuwe initiatieven en accenten. Aangaande dit laatste zou ik erg veel prijs stellen op *input* uit de wijk. U kunt altijd met uw ideeën terecht bij elk bestuurslid. Uiteraard kunt u ook mij mailen op hiljan@kpnplanet.nl.

Ik wens u weer veel leesplezier in deze zomereditie van De Praatvogel!

Jan

Wijkfeest 29 Augustus

Het weergaloze jaarfeest van de Vogelwijk

Hooggeëerde Vogelwijkbewoners, dames en heren, jongens en meisjes...

Hierbij kondigen wij het grandioze jaarlijkse wijkfeest aan, dat op 29 augustus zal plaatsvinden.

Natuurlijk is het weer een gezellig samenkomen van alle wijkbewoners onder het genot van een drankje en de vertrouwde barbecue, de altijd spannende wijkquiz, de muzikale begeleiding door onze wijk-DJ Cedric en de traditionele aftrap van de estafette-loop!! Dit alles wordt weer mogelijk gemaakt door de inzet van tal van enthousiaste vrijwilligers.

Groentespecialist Wetselaar zorgt voor de salades en Toko Ibu Tjilik regelt het satévlees. De scholen zijn dan al

weer begonnen, dus geen excuus om het te missen wegens vakantie.

Zet het in de agenda en we hopen jullie allen weer in groten getale te mogen begroeten.

Tot 29 augustus!

Programma:

- 16:00 Begin verkoop "twietjes"
- 16.30 Estafette (intekenen bij J. v. Doggenaar)
- 17:00 Drankjes en knabbeltjes
- 18:00 BBQ :Barbecue
- 19.30 VVQ : Vrolijke Vogelwijk Quiz
- ...
- 22:00 Schemerig afscheid en opruimen

**Komt allen, jong en oud, neem gasten
en vrienden mee**

Gezondheidscentrum Leidse Hout

Inmiddels alweer een jaar geleden zijn de huisartsen mevrouw N. van den Braaken en de heer H. Boender samen gestart met de opbouw van een eerstelijns gezondheidscentrum. De huisartsen zoeken op dit moment nog versterking van een derde huisarts die wil aansluiten bij het Gezondheidscentrum, zodat zoveel mogelijk patiënten uit de wijk bij hen terecht kunnen. Het laatste nieuws is dat er op dinsdagavond een huisartsensprekkuur is gestart door de heer P. Barnhoorn, huisarts. Gevestigd in gebouw "De Schans" bij het Diaconessenhuis, grenzend aan parkeerterrein P1 hebben de artsen hun eigen praktijk en eigen patiëntenbestand. Het afgelopen jaar hebben zij onder begeleiding van REOS zorg (Regionaal Eerstelijns Ondersteuningsstructuur) de samenwerking met andere eerstelijnszorgverleners versterkt. Hieruit is het Gezondheidscentrum Leidse Hout ontstaan.

Het Gezondheidscentrum is druk bezig met het ontwikkelen van zogeheten zorgprogramma's: op elkaar afgestemde zorg voor specifieke doelgroepen. Inmiddels draait er al een zorgprogramma voor kinderen met overgewicht (cursus Fit Vet Fun: zie www.Centrumbtr.nl). Verder wordt er gewerkt aan het ontwikkelen van programma's voor diabetespatiënten, hulp aan kinderen met gedragsproblematiek, seksuologie spreekuren et cetera.

Het Gezondheidscentrum Leidse Hout is een multidisciplinair samenwerkingsverband waarin verschillende eerstelijns hulpverleners werkzaam zijn, te weten mevrouw I. Röder, eerstelijns psycholoog met specialisatie kinderen, de heer J. van Steensel, fysiotherapeut van Centrum BTR, mevrouw H. Kusse, diëtiste van diëtistenpraktijk Balance en mevrouw D. Hendriks, orthopedagoge/opvoedcoach bij Hendriks Familycoaching. Ook is er een nauwe samenwerking met tweedelijnsinstelling voor geestelijke gezondheidszorg Transparant (ook gevestigd in het Gezondheidscentrum) en met het Diaconessenziekenhuis zelf.

Het Gezondheidscentrum kenmerkt zich door een vraaggerichte en persoonlijke benadering, en nodigt u graag uit om eens te komen kennismaken met een van onze zorgverleners.

Voor meer informatie zie:

www.gezondheidscentrumleidsehout.nl

www.centrumbtr.nl

www.balance-dietisten.nl

www.hendriksfamilycoaching.nl

www.transparant-leiden.nl

www.reoszorg.nl

v.l.n.r.: Daniëlle Hendriks, Irma Röder, Hugo Boender, Nanny van den Braaken, Cecile Röst, Hanneke Kusse

Ondernemers gezocht

Ondernemende Vogelwijkers gezocht!

Elise Bosman

Heb je een eigen bedrijfje of een eigen zaak; heb je een produkt op de markt gebracht; ben je uitvinder; heb je een patent; lever je als zelfstandige diensten; ben je als zzp-er aan de slag; heb je een stichting of vereniging opgericht .... en vind je het leuk hierover te vertellen t.b.v. een stukje in De Praatvogel?

Neem dan contact op met Elise Bosman: elise-bosman@hotmail.com. Wij (de redactie) vinden het leuk om je te komen interviewen, foto's te nemen en een stukje over jou en je busy-ness te schrijven (daarna sturen we je het toe alvorens publicatie, en heb je vanzelfsprekend inspraak in het eindresultaat ☺).

Ik hoop tot ziens!
Elise

Kampeerweekend

Kees van den Aarsen

Ook dit jaar werd door de speeltuinweer een grandioos kampeerweekend georganiseerd. Het begon al op vrijdagmiddag voor de jongere kinderen van groep 3, 4 en 5 en op zaterdag werden ze afgelost door de kinderen uit groep 6, 7 en 8

Het thema van dit jaar was **“ZomerCarnaval”** en om dit duidelijk te maken aan de Vogelwijk werd er door beide groepen op zaterdag een optocht door de wijk gehouden, voorafgegaan door een heuse geluidswagen.

Op het Vogelplantsoen werden na de optocht twee voorstellingen gegeven. Een dansgroep en een trommelgroep gaven een daverende show weg.

De vele vrijwilligers en ouders die meehielpen worden bij deze bedankt voor hun inzet.

Een uitgebreide fotoreportage is te zien op internet via www.vogelwijk.nl

Autootje delen ?

Ronald Haverman

AUTOS DELEN IN DE VOGELWIJK,

Wie wil daar over meedenken?

Wat zou het mooi zijn als we meer delen. Een auto is een groot ding voor mensen, maar waarom niet proberen te delen?

Voordat we naar Melbourne vertrokken, hebben we onze auto verkocht. Ons jaar Australië is bijna om en we komen weer lekker in de Vogelwijk wonen. Helemaal zonder auto kunnen we niet. Graag zou ik samen met andere mensen uit de Vogelwijk willen kijken naar de mogelijkheden om een deel-auto-project op te zetten. Of om andere dingen te delen zoals een bakfiets, een ligfiets, een elektrische fiets, een camper of een busje. Misschien is er interesse voor een heel milieuvriendelijke / hybride auto? Wie weet kunnen we zo "Vogelwijk - Ecowijk" wat extra leven in blazen. Als je wilt meedenken, of wellicht al een auto deelt of andere oplossingen weet, wil je me dan een e-mailtje sturen? rhaverman@gmail.com.

Wie weet kunnen we wel een voorbeeldwijk worden op het gebied van *share-mobility*. Ik zou dat geweldig vinden.

Ronald.

Open tuinendag

Eveline Kamstra

Wie wil dat nou niet? Een tuin zo mooi dat je niet meer de behoefte voelt ooit nog op vakantie te moeten? Een rust zo weldadig dat je nooit meer hoeft te mediteren op de galm van een Tibetaanse klankschaal omdat het kabbelende watervalletje al voldoende geestelijk evenwicht brengt?

De tuinen in de vogelwijk hebben het allemaal. Klaterende waterpartijen, sierlijke beeldende kunst en indrukwekkende bloemen- en plantencombinaties waren te bewonderen tijdens de tuinendag van de vogelwijk op de laatste zondag van juni. De stralende zon maakte de rondgang langs de dertien deelnemende buurtgenoten extra feestelijk. Overal werd je extra verwarmd door de grote gastvrijheid variërend van een geurend kopje muntthee tot een *quatre mains* van Yann Tiersen (voortreffelijk gespeeld door jongedame van Doggenaar en haar vriendin), en cakejes met aardbei of gekoelde prosecco.

De beeldende kunst was rijk vertegenwoordigd in vele gedaanten. In de prachtige grote tuin van Francien Zeggelt en Toon Schut aan de Rijnsburgerweg stonden vrolijke keramiek beelden van Fabiënne Rijkers aan de vijverrand, geflankeerd door de Afrikaanse figuren van Alexander Snijdewind. Iets verderop, aan dezelfde straat, stonden bij de familie van den Berg enkele beelden van Paula Hoogland. In de achtertuin van Henk en Angelika Verhoog aan de Merelstraat 38 is permanent een muurschildering van een boomlandschap in groen- en blauwtinten aangebracht.

Ranke gekleurde houten dierenfiguren door Henny van Oosten fleurden de patio van Jan en Inge van Doggenaar aan de Bosuilstraat extra op. In de achtertuin van Wim Reinders en Jan Zijlstra wonen onveranderlijk twee bronzen zwaluwen. Speciaal voor de tuinendag waren daar ook kunstwerken in klei van Petra de Haas en bronzen van Fiep Lever te bewonderen. Een omheining omtoveren tot kunstwerken is wat Loes van Keulen doet – in de stijlen van Hundertwasser en Gaudi- in de voortuin van de familie Jensma en Staats in de Vinkenstraat. De twee oude dienstwoningen van de vroegere Annakliniek, eveneens aan de Vinkenstraat, toonden de bezoekers mooie Afrikaanse beelden uit Zimbabwe.

Maar dat alles was slechts bijzaak; de middag had voornamelijk tot doel dat men tuinen kon bekijken. De schoonheid van de diverse tuinen was, en is nog steeds, groot. Niet makkelijk met woorden te vangen. Daarom kunt u de foto's, waarvan enkele hier staan afgedrukt, bekijken via de fotosite van de praatvogel:

<http://picasaweb.google.nl/Praatvogel>

Speciale vermelding dient de deelname van Mirjam van der Ende, bewoonster van het blauwe huis op het hoekje van de Roodborststraat en de Nachtegaallaan. Niet haar tuin, maar de schitterende veldboeketten stonden centraal. De boeketten en het interieur leken uit een woonmagazine te zijn geplukt. Het geheel is evenwichtig en smaakvol, met de boeketten als stralend middelpunt. De bloemencombinaties zijn zo mooi dat je ze meteen zou willen bestellen (en dat kan want Mirjam maakt ze graag voor iedereen). Middels enkele foto's heb ik gepoogd de schoonheid van de bloemen te vereeuwigen. Klik hiervoor op

<http://picasaweb.google.nl/Praatvogel>

Als laatste is een dankwoord aan Herman van der Kooij en Bert Leeuwe hier op zijn plaats.

Zonder hun inzet hadden we geen tuinendag. Heren, jullie hebben menigeen weer een enorm groot plezier gedaan met de tuinendag.

Een bloemetje als dank leek ons als water dragen naar de zee, daarom geeft het wijkcomitee jullie een fles heerlijke wijn. Wij hopen dat deze tuinendagtraditie in ere zal worden gehouden!

De stad en de wijk

Eveline Kamstra

De Leidse Hout is monumentaal

Normaal gesproken denk je bij een monument aan een oud gebouw, van steen of hout. Een park dat de monumentstatus krijgt, komt in Nederland niet vaak voor. Maar in Leiden wel. Naast het Plantsoen is ook de Leidse Hout tegenwoordig een gemeentemonument. Deze monumenten zijn van lokaal belang. Dit betekent geenszins dat de Leidse Hout nu plotseling een museum is geworden. Iedereen kan optimaal gebruik maken van de functies die het park heeft, maar daarover later meer.

In tegenstelling tot Rijksmonumenten kan de eigenaar van de Leidse Hout voor de onderhoudskosten geen laagrentende Restauratiefonds-hypotheek aanvragen, en heeft hij ook geen recht op fiscale aftrek van de onderhoudskosten. Toch –na lang beraad- heeft het college van Burgemeester & Wethouders de Leidse Hout aangewezen als gemeentelijk monument. Het initiatief hiertoe is geboren bij de Stichting Leidse Hout Monumentwaardig en werd altijd vol enthousiasme ondersteund door de Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout (VVLH).

Men wilde het groen beschermen tegen nieuwbouwplannen en tegen extra verkeeroverlast. Daarom werd eind 2004 een aanvraag tot monument bij de gemeente ingediend. Twee jaar later werd de Stichting Leidse Hout Monumentwaardig in het leven geroepen onder bezieland voorzitterschap van Marina van de Horst. Nu in 2009, na jarenlang intensief overleg, verschillende adviezen, veranderende bestemmingsplannen en een (in februari 2009) erkend bezwaarschrift, is het zover: de gehele Leidse Hout is officieel een monument, zowel het wandelpark als het Bospark alsook de sportvelden aan de Antonie Duycklaan.

Op 22 april jongstleden was er een feestelijke bijeenkomst georganiseerd voor alle gemeentelijke instanties en voor alle personen die betrokken waren bij de Leidse Hout om te vieren dat het gehele volkspark vanaf heden een groen monument is.

Verschillende genodigden kregen het woord, afgewisseld door een muzikaal intermezzo op een bandoneon. De hoogleraar Stadsgeschiedenis, Rudi van Maanen, zette uiteen hoe de Leidse Hout in het begin van de 20ste eeuw is ontstaan. Vervolgens sprak Huub Francken, voorzitter van de VVLH, over het beheer(plan) van het park. Als laatste feliciteerde wethouder Jan-Jaap de Haan (Cultuur, Werk en Inkomen) de VVLH. Hij benadrukte voorts dat de monumentstatus borg staat voor de bescherming en het behoud van de cultuurhistorische waarde van het park. Het bestemmingsplan zorgt voor de nadere invulling van de functies die het park heeft.

Geen openlucht museum

De Leidse Hout heeft zo veel kwaliteiten en mogelijkheden dat iedere stadsgenoot het van harte eens zal zijn dat dit nu een monument is geworden –en nog wel eentje waarin je kan dwalen en spelen. De Leidse Hout is hiermee zeker geen openlucht museum. Het is een levend monument. Er vinden allerlei activiteiten plaats. Al ruim 15 jaar zijn er in de zomer op zondagmiddag gratis concerten in Muziektent "De Waterlelie". Het bezoekerscentrum "Het Koetshuis" is iedere woensdag- en zondagmiddag geopend. Dit is tevens het startpunt van door het IVN georganiseerde wandelingen. En dan is er natuurlijk nog het openluchttheater in het Bospark. Sinds enkele jaren vindt het Werfpopfestival plaats in de Leidse Hout. Verder is er de boomfeestdag en het nesten maken. Het speelplaatsje bij het Theehuis en de hertenkamp is nog altijd te nat en dat moet droger worden gemaakt. Ook de omgeving van de muziektent verdient nog verbetering. Op het sportpark wordt voornamelijk atletiek beoefend en vindt jaarlijks de "Gouden Spike" plaats.

De huidige functies van cultuur, recreatie en sport zijn vastgelegd in een bestemmingsplan. Het beheer van het park wordt beschreven in een (geactualiseerd) beheerplan voor het gehele gebied.

Geschiedenis van het park

In de jaren '20 van de vorige eeuw ontstonden er nieuwe ideeën over stedelijke ontwikkeling. Licht, lucht en ruimte waren de hoofdkenmerken van de toen moderne tuinstadgedachte die uit Engeland kwam overgewaaid. De grondlegger wilde een ideale stad ontwerpen die de voordelen van de stad en het land zou verenigen. Zijn doel was de arbeiders te bevrijden van de ellende die de industriële revolutie met haar fabrieken en ongezonde roetdampen tot gevolg had gehad. Een tuinstad werd onder andere gekenmerkt door ruimte voor groen en gemeenschappelijk grondbezit. Er werden voortuinen, plantsoenen en parken aangelegd. In diezelfde periode raakte de, uit Duitsland afkomstige, volksparkgedachte in zwang: parken voor de arbeiders om in contact te komen met de natuur. In een volkspark beoefende men sport en spel. Er waren speelweiden, zandbakken en

plasvijvers –om pootje in te baden-. Soms ook was er ook een muziektent of een theeschenkerij.

In Leiden was politicus Knuttel, van de Communistische Partij, al vanaf 1919 bezig de Leidse raad te bewegen tot het ontwikkelen van een park voor de gewone man op loopafstand van de stad. Want een arbeider had wel vrij op zondag, maar hij had geen geld voor een fiets of de tram. Knuttels voorstellen tot het aankopen van grond werden tweemaal afgewezen

door burgemeester en wethouders. In 1925 echter ontving de gemeente een aanzienlijke donatie van een fabrikant voor de aanleg van een wandelpark. Toen eindelijk werden plannen ontwikkeld voor de Leidse Hout. Het tuinstadidee in combinatie met de volksparkgedachte –zoals Knuttel het ooit voor ogen had- lagen ten grondslag aan een gemeentelijk besluit dit park in te richten. Er werd veel geld ingezameld en er kwam grond beschikbaar.

Landschapsarchitect K.C. van Nes is de ontwerper van het park (in samenwerking met het bureau Granpré Molière, Verhagen en Kok). Van Nes was zo betrokken bij het project dat hij minstens één dag per week uit Apeldoorn overkwam om te kijken hoe het ging met de werkzaamheden. Eeuwenlang was het gebied weiland geweest. De bovenste veenlaag moest worden afgegraven – zwaar werk want het terrein was bijzonder drassig. Sloten en vijvers moesten worden gegraven – alles ging met de hand. Dit zware werk werd verricht door 50 werkloze arbeiders in het kader van werkverschaffing. Zeker in het begin was het geen fijn werk voor de mannen en er waren dan ook wel protestacties.

Uiteindelijk ging het park open op 30 juni 1931.

Gedurende de oorlogsjaren heeft het park flink te lijden gehad. De eerste oorlogsdagen stond de geschutsbatterij er opgesteld, wat veel schade toebracht aan de natuur en het dierenpark. Voor de dieren was er hoe langer hoe minder voedsel. Vanaf eind 1944, de hongerwinter, werden veel bomen en hakhout illegaal omgezaagd. Ook de houten bruggetjes en de oude muziektent moesten het ontgelden.

Bomen en struikgewas van het hedendaagse park dateren voor een belangrijk deel van na de tweede wereldoorlog. In 1949 kwam eindelijk het zo lang gewenste theehuis. In de jaren '50 kwam een stuk van de Kikkerpolder bij de Leidse Hout, het Bospark. Daar werd een openluchttheater ontworpen.

Eind jaren '70 en wederom in de jaren '80 bedreigden gemeentelijke plannen voor een busbaan, een grote parkeerplaats, extra woningen en een hoekje voor een woonwagenkamp het bestaan van de Leidse Hout. Inspraakavonden, bezwaarschriften, commissievergaderingen en felle verzetsacties wierpen hun vruchten af. Overleg tussen de VVLH, opgericht in 1986, en de Directie Groen van de gemeente heeft geresulteerd in een beheersplan voor het langetermijnonderhoud van het park. In de (gerestaureerde) boerderij van Bremmer, de enige boerderij die na de inrichting van het park was blijven staan, kwamen drie woningen.

Ecologisch beheer van het bos

Terug naar 22 april van dit jaar. Na de officiële toespraken mochten geïnteresseerden meelopen met de stadsbioloog op een korte excursie. De heer van de Sluis legt onder andere uit dat tegenwoordig ecologisch beheer de nadruk heeft. "Een gezond bos is voor de helft dood", vertelt hij. Daarom laten de medewerkers van de groenvoorziening dood hout tegenwoordig wat vaker liggen, en zijn niet alle paden geasfalteerd. Ook wordt het gras minder vaak gemaaid. Op deze manier krijgen de planten en dieren meer kans om te overleven.

Hij wijst ons op de stinzeplanten, zoals de daslook. We leren onderscheid te maken tussen zandgrondbegroeiing (bosanemoontjes en wilde hyacinten) en kleigrondplanten (daslook). De vele slotjes trekken insecten aan. Daar komen op hun beurt weer vele vogel- en vleermuissoorten op af. Het jaarlijks terugkerende ooievaarspaartje zit deze voorjaarsdag op hun nest bij de hertenkamp. En alsof het is geregisseerd voor onze wandeling zien we op het moment dat we bij de grote rechthoekige vijver aankomen een stel winterkoninkjes over het water scheren.

De Leidse Hout betekent natuur, cultuur, wandelen, luieren, met de kinderen en de hond spelen. De Vereniging Vrienden van Leidse Hout is altijd blij met nieuwe leden. Want met meer leden zijn er meer activiteiten mogelijk, en leden betekenen steun voor het beschermen en verfraaien van het park. Website: www.vriendenvandeleidsehout.nl

(Bronnen: diverse sprekers 22 april 2009; en het boek *75 jaar Leidse Hout, Van natte weide tot wandelpark*, Annerije van der Vliet, Primavera Pers, Leiden, 2007)

Meer foto's staan op: <http://picasaweb.google.nl/Praatvogel>

4 Generaties in één straat

Eveline Kamstra

Wie veel meemaakt, heeft veel te verhalen. Een ochtend op de koffie bij mevrouw de Klerk levert een schat aan historie op. Verhalen over haar eerste baantje op haar 14e, over de volgende baan: drie jaar lang sigaren sorteren, en over daarna: bouillonblokjes inpakken bij bakkerijen, over haar verloofde in de oorlogsjaren (en dat was niet Marinus!) en over haar huwelijk in 1944, en dit keer wel met Marinus! Al snel werd Henk geboren. Na twee jaar kwam er een Siamese tweeling, maar helaas zijn die meteen overleden. Dat was een enorm verdrietige gebeurtenis. In 1950 kwam Els ter wereld.

In 1951 verlieten Elias Marinus de Klerk en Marie de Klerk met twee kleine kinderen hun knusse huisje aan het Prins Hendrikplein en gingen ze in de Lijsterstraat wonen op de bovenwoning van nummer 12. Het was een puinhoop die dag. Mevrouw de Klerk herinnert het zich nog als de dag van gisteren. De woning lag nog vol met troep van de vorige bewoner. Het huis moest eerst helemaal worden leeg gehaald en worden schoon gepoetst. Maar daarna werd het dan ook echt een fijne plek voor de familie de Klerk om te wonen.

In 1953 werd de matrassenfabriek EDEK aan de Merelstraat opgericht door Marinus. De naam EDEK zegt op het eerste gezicht niet zoveel. Wat betekent dat? Het blijkt de afkorting van de oprichter te zijn: E. de Klerk, waarbij de eerste vier letters van de voor- en achternaam met het verbindingswoord 'de' aan elkaar zijn geschreven. Het is als een rebus: E. de Klerk - zonder lerk-.

Veel te vroeg is Marinus in 1971 overleden. Gelukkig was de opvang in de buurt warm en werd Marietje op de koffie gevraagd om even haar verhaal kwijt te kunnen.

Dochter Els trouwde in 1973 met Herman van Klaveren, die uit Voorschoten komt. Mevrouw de Klerk ging toen beneden wonen en het jonge stel betrok de bovenwoning. In 1977 zag dochter Linda het levenslicht. Niet veel later, in 1981, zijn Els en Herman twee huizen opgeschoven en verhuisd naar Lijsterstraat nummer 16. Daar woonden voorheen op elke verdieping één persoon, los van elkaar. Wat er vervolgens gebeurde, leek wel een stoelendans. Twee bewoners van nummer 16 trokken weg uit de Vogelwijk. De derde persoon die op nummer 16 huurde, Mieke, is naar de benedenwoning van nummer 12 gegaan. Mevrouw de Klerk ging toen weer in de bovenwoning van nummer 12 wonen en Els en Herman kochten nummer 16, waar zoon Ron werd geboren in 1983.

Omdat Els en Herman allebei aan het werk waren, paste oma de Klerk heel veel op haar kleinkinderen. De band die toen ontstond, blijkt onverslijtbaar. "Oma is als een tweede moeder voor mij", zegt Linda dan ook.

Linda heeft eventjes buiten de Vogelwijk gewoond, aan de andere kant van de stad, aan de Utrechtse veer. Toen oma niet meer zo goed ter been raakte, verhuisde zij wederom naar de benedenwoning en kwam Linda boven wonen op nummer 12. Het duurde niet heel lang voordat haar vriend Mark Scholten erbij kwam. Inmiddels hebben Linda en Mark zelf twee kinderen: zoon Gabi, die vijf jaar is en die na de zomervakantie naar groep twee van de Leidse Houtschool gaat, en dochter Sara. Zij is 10 maanden oud, heeft twee prachtige tandjes en kan sinds kort kruipen en staan. Met de geboorte van Gabi kreeg de Vogelwijk een familie van vier generaties in haar midden. Gabi noemt zijn overgrootmoeder oma-oma. Hij helpt zijn oma-oma elke avond met het uittrekken van de steunkousen. Dat vindt hij heel normaal, en hij is dan ook apetrots dat hij er een zakcentje mee verdient. Met de geboorte van Sara kreeg de wijk vier vrouwen binnen één familie van vier opeenvolgende generaties. En dat is heel bijzonder. Het is als bij de grote families in Zuid-Europese landen, waar verschillende generaties in hetzelfde huis wonen. Marietje, Els en Linda, en Linda's kinderen, hebben een bijzondere en innige familieband. Ook al wonen ze vlak bij elkaar en zien ze elkaar elke dag, toch voelen ze zich allen vrij. "Het is enorm fijn om zo dicht bij elkaar te wonen", zeggen Marietje, Els en Linda. "Wij laten elkaar vrij en staan altijd klaar om elkaar te helpen." Els loopt iedere avond met een bord warm eten voor haar moeder naar nummer 12. Als bij Linda de boodschappen op zijn, heeft haar oma beneden altijd nog wel iets op voorraad. Ze kloppen ook bij elkaar aan voor gezelligheid. Mevrouw de Klerk geniet enorm van de twee kleintjes die boven haar wonen en regelmatig bij

oma-oma binnen lopen. Er is tussen de kleinkinderen en de oma's een natuurlijke band door het dagelijks contact en de wisselende zorg. En dat is toch heel anders dan zo nu en dan een bezoek brengen aan oma die ver weg woont.

Het is ook bijzonder dat Linda en haar beide kinderen in dezelfde kamer van de bovenwoning van nummer 12 zijn geboren. Linda groeide op in de buurt waar haar moeder ook was opgegroeid. Toen Els klein was, had de familie de Klerk als een van de eerste gezinnen in de wijk een televisie. Alle buurtkindertjes kwamen langs. Mevrouw de Klerk plaatste de televisie in de deuropening en dan zat een hele kinderschare op de overloop en de trap. Toen Hoppezak nog in de Lijsterstraat (nr.19) woonde, zag je begin december altijd meerdere hulp-Sinterklazen en zwarte pieten in de straat. Een heerlijke herinnering voor Els.

De buurt is altijd groen en rustig geweest, met veel speelmogelijkheden, een veldje, het Bos van Bosman waar de kinderen hutten bouwden, brede stoepen en de speeltuin. Nu groeien Gabi en Sara op in dezelfde buurt als hun moeder en hun grootmoeder. Gabi gaat naar de Leidse Houtschool - dezelfde basisschool als die van zijn oma. Ook Els zat vroeger op de Leidse Houtschool en zij herinnert zich nog dat de kleuterschool van de Leidse Houtschool op de zolder van het gebouw was.

Ze zouden niet anders willen. Oma-oma woont fijn beneden en de jonkies zitten boven. Oma Els woont twee huizen verderop. Ze moeten er geen van allen aan denken dat ze buiten de Vogelwijk zouden wonen.

Het estafettestokje

Richard Vermeulen

Het estafettestokje naar een volgende wijkbewoner werd deze keer doorgegeven aan **Ria en Jan Groen**

Deze editie van het Estafettestokje gaat over Ria en Jan Groen, woonachtig aan de Lijsterstraat nummer 10. Jan (71 jaar) en Ria (67 jaar) zijn echte geboren Leidenaren. Zij wonen inmiddels bijna 45 jaar in de Vogelwijk en behoren daarmee tot de groep wijkbewoners die hier het langst wonen.

Jan: "Ria en ik leerden elkaar kennen op de dansvloer bij Alpenaar. Ria was toentertijd werkzaam in de levensmiddelenbranche en ik oefende het vak boekbinder uit.

Wij trouwden in juli 1964 en woonden toen in de Haarlemmerstraat op 3 hoog, nummer 206. Daar kregen wij onze tweeling, die in april 1965 geboren werd. Inmiddels was ik werkzaam bij de firma Drij Demmenie, een gerenommeerde drukkerij. Via dit bedrijf werd later dat jaar ons de bovenwoning aan de Lijsterstraat aangeboden, waar wij direct op in gingen. Beneden ons woonde toen al de familie Kampenhout, in de voormalige slagerij, alwaar zij een woonhuis van gemaakt hadden. In 1976 werd in ons huidige huis ons derde kind, weer een zoon, geboren."

Jan weet ook nog wat leuke wetenswaardigheden over de wijk. Hij vertelt: "Zoals ik al zei, was beneden ons ooit een slagerij, de dikke granieten vloer is er nog getuige van, maar er was meer bedrijvigheid in onze buurt; zo was het hoekpand aan de Merelstraat 11, tegenover ons, een melkboer. Aan de Lijsterstraat 11 had Francine een sigarenwinkel en naast haar was weer een kruidenier gevestigd (op nummer 9). Ook was er een fietsenwinkel die zich, links naast mevrouw van de Broek, bevond op Merelstraat 13. Ik herinner mij ook nog dat er zich aan het einde van de Merelstraat, op de hoek met de Nachtegaallaan in het witte huis, een wasserij bevond. En wat te denken van het bedrijfspand op Merelstraat nummer 1, waar nu nog de matrassenfabriek EDEK gevestigd is? Dat was ruim 50 jaar geleden nog een speelgoedfabriek!"

"Wat nog maar weinig mensen zullen weten, is dat de Blauwe Vogelweg nog een sloot was. De Merelstraat was daardoor een doodlopende weg met aan het einde een hekafzetting. De woningen die er nu staan, waren er natuurlijk nog niet. De sloot werd begin jaren '60 gedempt, waarop in de zomer van 1965 een groep zigeuners zich vestigden met hun woonwagens, omdat een van hun groepsleden in de psychiatrische inrichting van Endegeest was opgenomen. Vanuit de gemeente werd hun verblijf gedoogd, omdat het hier een afgesloten weg betrof en zij geen noemenswaardige overlast bezorgden, hoewel een aantal bewoners hiertegen bezwaar had gemaakt.

De woonwagenbewoners hadden geen water en zij belden bij menig adres in de wijk aan om een aantal litertjes te mogen krijgen. Ze vroegen ook vaak om andere huishoudelijke benodigdheden. Dit hielden zij zo maanden vol, totdat een aantal buurtbewoners het genoeg vonden en de hekwerken verwijderden, zodat het doodlopende stuk opgeheven werd en er een doorgaande weg ontstond. Hierop waren de woonwagenbewoners spoedig vertrokken, waarheen weet ik niet.”

Jan mag graag tuinieren en doet zijn achternaam eer aan. Zo verzorgt hij het groen van de speeltuin tijdens het Speeltuinieren eens in de maand en verder bijna iedere woensdagmiddag. “Als je nagaat dat, toen wij hier kwamen wonen, de speeltuin een grasveld was met een paar schommels en een glijbaan, en als je ziet wat voor een prachtig terrein het nu is! Er is dan ook veel onderhoudswerk aan, maar ik vind het zo leuk en waardevol om te doen.”

Jan en Ria bezitten ook een stukje grond op tuinencomplex Zonneveld, en van de oogst die Jan daarvan afhaalt, kan de familie Groen (kinderen en kleinkinderen) goed leven: “Bloemkool, paprika, tomaat, aardappelen, aardbeien, enzovoorts, we eten er heerlijk van.”

Een andere passie van Jan is zijn waterpoloclub ‘de Zijl’. De kinderen van Ria en Jan speelden hier in hun tienerjaren fanatiek waterpolo. Jan zette zich vanaf het begin in voor allerlei hand- en spandiensten. Ook nadat zijn jongens rond hun 20ste jaar hun lidmaatschap beëindigden, is Jan verbonden gebleven aan deze succesvolle vereniging, en dat tot op heden. “Er zijn vanuit onze vereniging heel wat talentvolle zwemmers voortgekomen en een aantal leden hebben het zelfs geschopt tot Olympische deelname met als een van de hoogtepunten voor onze club dat damesafdeling ZVL (Zijl-Vivax_LZ86) vorige zomer met vier afgevaardigden naar de Olympische spelen in Beijing afreisden en in de prijzen vielen. Met als gevolg een groots onthaal voor de deelneemsters hier in Leiden.” Jan beperkt zijn werkzaamheden tegenwoordig tot de sponsoring van de vereniging en wil er te zijner tijd helemaal mee stoppen.

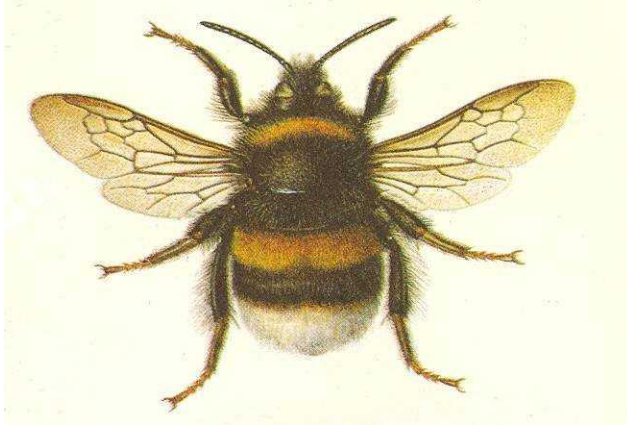
Ria en Jan nemen voor een aantal dagen per week de zorg voor hun jongste kleinkind Wendy op zich, door haar naar school te brengen en weer van school te halen; en door als naschoolse opvang in te springen. Ria: “Het is voor ons een drukke bedoening, maar we zijn heel blij dat Wendy nu op de Woutertje Pieterseschool zit, waardoor we niet zo ver meer hoeven te fietsen.”

Ria en Jan zijn graag geziene bewoners, die zeer sociaal bewogen zijn en voor hun omgeving klaar staan. Ze zijn na al die jaren nog steeds gelukkig en tevreden om in deze bijzondere wijk te wonen.

Hommelsterfte

Eveline Kamstra

Twee weken geleden keken we in onze achtertuin naar een hommel die wel heel vreemd gedrag vertoonde. Het leek wel Nordic-walking zonder stokken. De hommel liep in hoog tempo over de grond. Voorzichtige plaatsing op een laag-gelegen bloem hielp niet veel, want de hommel viel terug op de grond en begon weer driftig te lopen.

De vleugels leken onbeschadigd. We begrepen niet waarom deze hommel niet meer kon vliegen. De hommel was op deze wijze geen lang leven meer beschoren.

Vier jaar geleden, juni 2005, hebben Chris en Nellie Smeenk uit de Roodborststraat 16 een interessant artikel over sterfte onder hommels gepubliceerd in De Praatvogel.

Waarom sterven hommels in juli massaal? Komt het omdat het opwarmen van de vliegspieren vóór het opvliegen bij hommels meer energie vergt dan bij honingbijen of wespen? Of hebben aardhommels naar verhouding meer voedsel nodig dan andere soorten? Of is de maand juli biologisch vastgelegd hun laatste levensfase?

Wie hierover meer wil lezen, kan dat doen op de website in de Praatvogel van juni 2005 :

<http://www.districtsraden.nl/boerhaave/vogelwijk/include/downloadfile.asp?id=21>

Wist u dat...

- ✚ de Gemeente Leiden een structuurvisie heeft vastgelegd met ruimtelijke plannen voor de komende jaren www.leiden.nl/dspage.asp?objectid=70239
- ✚ een belangrijk onderdeel van die structuurvisie gaat over het Bio Science Park, waar men nog jaren zal doorgaan met veel (ver)nieuwbouw van bedrijven, opleidings- en onderzoeksinstituten, (studenten)woningen en sportvelden; een blijvend drukke 'buurbuurt' dus;
- ✚ nu ook langzamerhand de meeste Vogelwijkse stoepen uit het zicht raken door de geparkeerde auto's (van een groeiend aantal spoorforensen, al dan niet met vouwfietsjes) en dat de tijd misschien aanbreekt dat er parkeerbeperkende maatregelen komen in ons Boerhaave-district;
- ✚ weer een dozijn Vogelwijkse enthousiastelingen ons aller wijkfeest (op zaterdag 29 augustus en met onze nieuwe partytenten) aan het voorbereiden is;
- ✚ De Praatvogel ook – en in kleur – te lezen is op de website www.districtsraden.nl/boerhaave/vogelwijk - waarop nog veel meer over onze wijk staat;
- ✚ de Leidse studentenvereniging Minerva midden juli haar 195^e verjaardag viert in het Anatomie-gebouw naast de Wassenaarseweg en dat dit acht nachten feestgedruis, tot wel 6000 gasten, tot 6 uur 's ochtends betekent, maar dat ze wel omwonenden hebben voorgelicht en lawaai-overlast proberen in te tomen;

- ✚ het gekrijt bij vlieg oefeningen van jonge meeuwen en kauwtjes veel weg heeft van een langslowend, kwetterend kleuterklasje;
- ✚ er in onze wijk ook een Bed&Breakfast is, met de naam "Het Vogelhuis", Blauwe Vogelweg 4, met prachtige kamer en badkamer (www.bedandbreakfast.nl/bb/HetVogelhuis);
- ✚ het café-restaurant "Blauwgrond"(Posthof) grondig is vernieuwd tot "New Meyva" door de nieuwe eigenaar Hr. Bechan, die naast zijn Haagse restaurant nu ook hier z'n authentieke, aantrekkelijk geprijsde, Surinaamse gerechten mede aan de Vogelwijkers gaat voortzetten;
- ✚ het Asielzoekerscentrum in Nieuweroord nu langzaam leegloopt, waarmee een jarenlange periode van lief en leed – deels met onze wijk – teneinde is (en nu maar afwachten wat er met het terrein en gebouw gaat gebeuren);
- ✚ Werfpop in de Leidse Hout dit jaar op 12 juli valt;
- ✚ De GGD Hollands Midden ons attendeerde op hun vele mooie cursussen, waarvan we opmerkelijk vonden: "Taalbom", "Taalbal" en "Deskundigheidsbevordering Huiselijk Geweld" (anders dus dan de cursus voor hond en eigenaar op de wei van het Bosmanbos!);
- ✚ onze Vogelwijk een eigen Groep heeft op Linked In met de naam Vogelwijk Leiden en dat geïnteresseerden zich kunnen aanmelden via www.linkedin.com/e/vgh/1789742/.

Alle Vogelwijker(tje)s een voortreffelijke zomer toegewenst door Noortje Noorderzon.

**NIEUW
IN DE
VOGELWIJK**

Trek in een heerlijke Surinaamse maaltijd of snack?

In **Leiden** kunt u genieten van de lekkerste Surinaamse broodjes en gerechten, klaargemaakt op authentieke wijze.

In het familiebedrijf **New Meyva** bent u dagelijks vanaf 10.00 welkom voor een lunch, snack tussendoor of diner.

We hebben een zonnig terras waar het bij mooi weer heerlijk toeven is!

Niet veel tijd?

Wij hebben gezellige zitplaatsen. Wilt u echter uw bestelling meenemen? Dat kan natuurlijk ook. Desgewenst kunt u zelfs uw bestelling ook van te voren telefonisch doorgeven, wanneer u het komt afhalen ligt het voor u klaar. Handig voor als u niet veel tijd heeft!

Adres: Wassenaarseweg 1
2333 AM LEIDEN
(071) 517 28 53 (ook voor reserveren en bestellen)
info@newmeyva.nl

Openingstijden : dinsdag t/m zaterdag 10.00 - 22.00
zondag 12.00 - 22.00
maandag gesloten

